

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5005 ภายใน 5666
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2258-0311

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันศุกร์ที่ 5 เดือนมกราคม พ.ศ.2550 หน้า 26

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

เปิดบันทึก"กฤษฎีกา" ห้าม!ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็น กรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อช่วงเดือนธันวาคม 2549 ที่ผ่านมา เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา พรทิพย์ จาละ ได้ลงนามในบันทึก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดอบบชหรือขอของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เกี่ยวกับ
เรื่องการเป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สรุปความได้ว่า สพฐ.ได้รับหนังสือขอหารือจากหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) จะเชิงเทรา เขต 1 หรือกรณีกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต
1 ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ราย ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นเพิ่มเติม ดังนี้ ตำแหน่งเลขานุการ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จะเชิงเทรา ประธานที่ปรึกษานายก อบจ.จะเชิงเทรา และที่ปรึกษา
นายกเทศมนตรี เมืองจะเชิงเทรา

2.สพท.นนทบุรี เขต 2 หรือกรณีกรรมการเขตพื้นที่ศึกษานนนทบุรี เขต 2 ในส่วนของกรรมการสมาคม
ผู้ปกครองและครู ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก อบจ.นนทบุรี

สพฐ.จึงขอหารือว่า การที่กรรมการเขตพื้นที่การศึกษาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะถือเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองอันเป็นลักษณะต้องห้ามในการเป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามข้อ 3 (6) แห่ง
กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ
วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 หรือไม่ ?

ที่ประชุมใหญ่กรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้เคยให้ความเห็น
เกี่ยวกับความหมายของคำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง" ไว้ในบันทึก เรื่องการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของ
กรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ (4) ว่า หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อำนาจการบริหารประเทศหรือควบคุม
การบริหารราชการแผ่นดิน และบรรดาผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการเมืองทั้งหมด โดยงานการเมืองนั้นจะเป็นงานที่
เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เพื่อให้ฝ่ายปกครองที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานประจำรับไปบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่
กำหนดนั้น

ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ย่อมจะต้องประกอบไปด้วยการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหาร
ราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามนัยมาตรา 4 (5) แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ.2534 โดยเมื่อการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอยู่ในความหมายของการบริหารราชการแผ่นดินด้วยแล้ว
ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อำนาจการบริหารหรือควบคุมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น
และสมาชิกสภาท้องถิ่น จึงอยู่ในความหมายของคำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง" ด้วย ดังจะเห็นได้จากกรณี
มาตรา 291 (6) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นและ
สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประเภทหนึ่ง ซึ่งจะต้องถูกตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน
เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ทั้งนี้ เพื่อมิให้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนในการหาประโยชน์ให้แก่
ตนเองหรือผู้อื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับประเด็นที่ว่าเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในความหมายของคำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง" แล้ว บรรดาผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น อันได้แก่ รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น จะอยู่ในความหมายของคำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง" ด้วยหรือไม่ นั้น

เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ การเข้าสู่ตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เช่น พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35/3 (7) และมาตรา 37/1 (8) หรือ พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 48 อัญญา (9) และมาตรา 48 โสฬส (10) เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้บริหารท้องถิ่นในการอำนวยความสะดวกหรือควบคุมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย โดยผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง และเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งนั้นๆ ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย

และเมื่อเทียบเคียงกับข้าราชการการเมืองในตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี และเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองตามมาตรา 4 (11) แห่ง พ.ร.บ.ข้าราชการการเมือง พ.ศ.2535 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ การเข้าสู่ตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งในลักษณะทำนองเดียวกัน และถือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยเช่นกันแล้ว บรรดาผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น จึงอยู่ในความหมายของคำว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง"

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรณีที่กรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู หากเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ย่อมมีลักษณะต้องห้ามในการเป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามข้อ 3 (6) แห่งกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 ที่ห้ามเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยในขณะเดียวกัน